

Af uransagelige grunde forudsætter Finansministeriet, at kortere arbejdstid medfører flere arbejdsløse og flere på førtidspension. Hvorfor dog det? Man indrømmer ganske vist, at forudsætningen er usikker. Det tør antydes!

Debatten drejer sig i høj grad om at få en mere ligelig fordeling af det eksisterende arbejde. Problemet i øjeblikket er, at nogle arbejder for meget og andre slet ikke. At fordele det eksisterende arbejde giver ikke færre arbejdstimer og mindre produktion, men mere velfærd og mere retfærdighed.

Men vi er også nødt til at samle, sammenkoble velfærdsdebatten med de enorme økologiske problemer, og her var der store mangler i statsministerens tale i dag. Vi er nødt til at stille følgende spørgsmål: Er det med de økologiske ubalancer muligt at fastholde den nuværende materielle vækst fremover? Er velfærd nødvendigvis det samme som materiel velstand?

Det drejer sig meget om, hvordan vi bruger vores tid. Vil vi knokle mere for at få råd til den sidste nye bilmodel, eller prioriterer vi at have tid sammen med vores børn og vores venner, dvs. leve et liv, der ikke udelukkende er defineret af lønarbejde? I dette spørgsmål ligger der en principiel uenighed mellem SF og Finansministeriet, som også har sammenhæng med, at vi finder det urealistisk, at miljøet kan bære de vækstforudsætninger, Finansministeriet og regeringen opererer med.

Der er i befolkningen en stor interesse for en ny fordeling mellem arbejde og fritid. Der er også forståelse for, at en sådan fordeling vil få konsekvenser for den materielle levestandard. Igen: Det er et valg mellem en større bil og mere tid til børnene. Orlovsordningernes succes er et godt udtryk for, at mange foretrækker det sidste også med de materielle konsekvenser, der måtte følge heraf.

Under alle omstændigheder er det vigtigt, at velfærdsdebatten kommer ud af de snævre rammer, der ligger i den borgerlige velfærdsdagsorden. Højrefløjen taler om modernisering og fornyelse, men sandheden er, at deres medicin af mere markedsøkonomi i den offentlige sektor og mere økonomisk ulighed er ældgamme og fra en tid, hvor Karl Marx end ikke var født. Det er borgerlig forstening.

Det er imidlertid et problem, at denne forstening nu også har bredt sig til dele af Socialdemokratiet, og der er grund til at frygte for, hvad alliancen mellem Socialdemokratiet og De Konservative kan udvikle sig til.

SF vil tage del i velfærdsdebatten, men unægtelig på nogle andre præmisser end dem, der er sat af de forenede systempartier. For os er velfærd ikke et spørgsmål om privatisering, markedsøkonomi og ulighed. Det er et spørgsmål om ren luft, rent drikkevand, ordentlige fødevarer og et miljø, vi kan være bekendt at efterlade til vores efterkommere. Det er et spørgsmål om et liv med muligheder og indflydelse, der for de privilegerede på arbejdsmarkedet ikke kun er defineret af lønarbejde, men også af andre værdier, og som giver mulighed for, at de, der i dag er stødt ud af arbejdsmarkedet, kan komme ind og få et job. Og det er omkring den offentlige sektor ikke et spørgsmål om mere markedsøkonomi, men om mere indflydelse og valgmulighed for den enkelte.

Velfærdssamfundets fremtid er også et spørgsmål om økonomisk ansvarlighed; men skal økonomisk ansvarlighed være andet og mere end tom snak, så hjælper det altså ikke at fjerne formueskatten og give store gaver til parcelhusejerne, som det skete ved den seneste finanslov. Det nytter heller ikke at give store skattelettelser til de velstillede.

Det er også nødvendigt at se på de velstillede forbrug af velfærdsydelse. Det er derfor, at vi i SF har foreslået en indtægtsgraduering af børnechecken og af folkepensionens grundbeløb.

Og det er nødvendigt at se på virksomhedernes sociale ansvar. Bidraget til velfærdsdebatten fra erhvervslivet består fortrinsvis af almindeligt brokkeri og derudover gentagelse af et mantra om, at skatterne er for høje og lønnen skal ned. Derfor bliver regeringen nødt til at se på, hvordan virksomhederne kan forpligtes i forhold til de sociale problemer i samfundet.

Jeg vil godt præcisere, at SF tager de økonomiske balanceproblemer og ikke mindst statsunderskuddet alvorligt, og vi er villige til at drøfte finanslov til efteråret også med det drøftingspunkt. Men der skal være mening i galskaben. Det går ikke at dele gaver ud til de rigeste. Fordelingsprofilen skal være anderledes end ved den sidste finanslov, og der skal være et grønt sigte i den økonomiske politik.

EU-debatten har spillet en stor rolle i det forgangne folketingsår og vil med sikkerhed også komme til det efter sommerferien.

Som bekendt gik SF ikke med i aftalen om EU-politikken. Dette forhandlings sammenbrud skyldes en grundlæggende uenighed om væsentlige dele af Europapolitikken, først og